

БольшаяРоссийскаяэнциклопедия, 1993. – 111 с.

3. Ищенко Е.П. Криминалистика : учебник / Е.П.Ищенко, А.А.Топорков; под ред. Е.П.Ищенко. – М. : Юр. фирма "КОНТРАКТ": ИНФРА-М, 2005. – 748 с.

4. Когутич І.І. Криміналістика : курс лекцій / І.І.Когутич. – К. : Атіка, 2008. – 888с.

5. Гора І.В. Криміналістика : посіб. для підготовки до іспитів / І.В.Гора, А.В.Іщенко, В.А.Колесник. – 3 вид. – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005. – 236 с.

6. Чаплинський К.О. Тактичні основи забезпечення досудового розслідування: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.09 / Чаплинський Костянтин Олександрович; Дніпропетр. держ. ун-т. внутр. справ. – Д., 2011. – 570 с.

7. Басиста І.В. Пред'явлення особи для впізнання поза її візуальним спостереженням: дис.. кандидата юрид. наук: 12.00.09/ Басиста Ірина Володимирівна; Київськ. нац. ун-т внутр.. справ. – К., 2006. – 231 с.

Горелік Дар'я Сергіївна

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник – доцент кафедри, к.ю.н.

Кононець Віта Петрівна

АНАЛІЗ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ

Велике значення для профілактики злочинності серед неповнолітніх має процесуальна діяльність судів, що здійснюють провадження у кримінальних справах. Ефективні правові заходи, які суди застосовують щодо неповнолітніх, можуть реально сприяти попередженню вчинення ними нових злочинів та виправленню підлітків.

Здійснюючи правосуддя, суди повинні забезпечити захист гарантованих Конституцією України прав і свобод як підсудного неповнолітнього, так й інших учасників процесу [1].

Правосуддя щодо неповнолітніх має бути складовою процесу національного розвитку кожної країни.

Відповідно до ст. 9 Конституції чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Тому суди повинні враховувати вимоги міжнародних правових актів, зокрема тих, які стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх [1].

У міжнародно-правових актах наголошується на необхідності особливого захисту дітей та підлітків. Україною було підписано міжнародний договір від 29 листопада 1985 р., за яким вона взяла на себе зобов'язання вико-

нувати Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила»). У пр. 2.1 зазначених Правил підкреслюється необхідність неупередженого їх застосування.

Відповідно до п.6 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами примусових заходів виховного характеру», «передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, допускається лише за наявності даних про їх здатність забезпечити виховний вплив на нього та постійний контроль за його поведінкою» [3].

Бажання і згода неповнолітнього при цьому не враховуються.

Передання неповнолітнього правопорушника під нагляд педагогічному або трудовому колективу означає накладення органом адміністративної юрисдикції на відповідний колектив (школи, підприємства тощо) з його згоди зобов'язання здійснювати на неповнолітнього виховний вплив і контролювати його поведінку.

При цьому орган адміністративної юрисдикції, який розглядає справу про правопорушення неповнолітнього, повинен бути впевнений у можливостях позитивного впливу такого колективу на неповнолітнього правопорушника, що передається під нагляд.

Передання неповнолітнього правопорушника під нагляд окремим громадянам полягає в накладенні на них обов'язків з виховання піднаглядного і контролю за його поведінкою. Цей захід накладається тільки за згодою громадян, яким передається неповнолітній і які добре зарекомендували себе на педагогічній роботі або в іншій сфері суспільно корисної діяльності.

Недопустиме передання неповнолітнього правопорушника батьку або матері, що позбавлені батьківських прав, а також батькам або іншим особам, що за рівнем культури і характером своєї поведінки не здатні позитивно впливати на нього.

За окремі види адміністративних правопорушень законодавством передбачено притягнення неповнолітніх до відповідальності на загальних підставах. Вичерпний перелік таких проступків подано в ч. 2 ст. 13 КУпАП. При цьому, з урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи правопорушника, до неповнолітніх (за винятком осіб, які вчинили проступок, передбачений ст. 185 КУпАП) можуть бути застосовані заходи впливу, зазначені в ст. 24-1 КУпАП [4].

Враховуючи вищевикладене, можна виокремити деякі особливості, притаманні заходам впливу, що застосовуються до неповнолітніх правопорушників, а саме: вжиття заходів впливу щодо неповнолітніх має насамперед морально-виховну мету, оскільки виправлення і перевиховання неповнолітнього правопорушника можливе і без застосування загальних адміністративних стягнень (крім випадків, передбачених ст. 13 КУпАП); наявність обмеженої деліктоздатності, тобто за окремі правопорушення неповнолітні не можуть притягатися до відповідальності; неповнолітній вік є обставиною, що пом'якшує відповідальність; можливість перекладення

відповідальності неповнолітніх правопорушників на інших осіб; застосування заходів впливу щодо неповнолітніх тільки судами (ст. 221 КУПАП); наявність додаткових гарантій при притягненні неповнолітніх до відповідальності за вчинення правопорушення у формі присутності батьків або осіб, які їх замінюють, чи захисника при проведенні певних процесуальних дій тощо.

Як приклад, 17.04.2016 громадянин перебуваючи у м. Волочиськ нецензурно облаяв жінку, порушивши цих громадський порядок і спокій. Даний громадян 08.01.2016 вчинив правопорушення за ч.1.ст.178 КУПАП, біля залізничного вокзалу розпивав напій «Рево» у забороненому законом місті. Судом в усіх випадках розгляду цих справ було застосована ст..24-1 КУПАП та попереджено неповнолітніх правопорушників.

Отже, сутність заходів впливу, що застосовуються до неповнолітніх, полягає в системі відносин, які виникають між державними органами (уповноваженими ними особами) та неповнолітніми внаслідок вчинення останніми правопорушень, що виявляється у формі застосування до неповнолітніх санкцій у порядку, передбаченому чинним законодавством, з метою виховання особи, а також запобігання вчиненню нових проступків. Водночас чинне законодавство в галузі адміністративної відповідальності не містить норм, які б регламентували правові наслідки застосування заходів впливу (в окремому чи загальному порядку) щодо неповнолітніх правопорушників.

Ця правова прогалина сприяє сприйняттю заходів впливу як «разових» заходів, які не призводять до інших несприятливих юридичних наслідків. А це в свою чергу сприяє зниженню рівня ефективності таких заходів впливу. У чинному законодавстві України, яке встановлює систему і порядок застосування заходів впливу на неповнолітніх, наявні численні прогалини та недоліки, які не дозволяють їх якісно реалізовувати на практиці.

Зокрема, відсутня вказівка на те, що ці заходи впливу застосовуються як заміна адміністративним стягненням і, що запропонований у ст. 24-1 КУПАП перелік заходів впливу є вичерпним [4]; немає положень, які б пояснювали, скільки заходів впливу можна застосувати до неповнолітнього: один чи декілька; не вказані строки застосування заходів впливу на неповнолітніх тощо

26.05.2017 року в місті Києві громадянин палив тютюнові вироби перебуваючи у громадському місці, тобто вчинив правопорушення за ч.1.ст.175 КУПАП. Вина особи повністю доведена. Суд встановив застосувати до даного громадянина захід впливу у вигляді попередження.

Тому задля підвищення ефективності виховного впливу на неповнолітніх правопорушників, всі ці питання мають бути вирішені в найкоротші строки, адже на сьогоднішній день спостерігається зростання рівня антисуспільної поведінки серед неповнолітніх.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-ст.141.(із змінами і доповненнями)

2. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс] - Режим перегляду: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Page/1>
3. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами примусових заходів виховного характеру» <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-06>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] - Режим перегляду: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
5. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] - Режим перегляду: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Горобець Максим Ігорович
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – доцент кафедри теорії та історії держави
і права, к.ю.н., доцент **Перепьолкін С.М.***

УКРАЇНА ТА ІНТЕРПОЛ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА

Серед міжнародних організацій, яким належить вагома роль у сфері протидії злочинності, необхідно відзначити ІНТЕРПОЛ, членами якого в даний час є 190 держав [1].

ІНТЕРПОЛ – міжнародна правоохоронна організація кримінальної поліції, яка координує міжнародне співробітництво поліцейських органів (установ) різних країн у боротьбі з загальнокримінальними злочинами. Правову основу діяльності ІНТЕРПОЛ складають його Статут і Регламент, які набрали чинності 13 червня 1956 року.

Діяльність ІНТЕРПОЛ націлена на координацію співробітництва держав в розшуку злочинців та осіб, зниклих безвісти, боротьбі з організованими злочинними співтовариствами, злочинністю неповнолітніх, тероризмом, торгівлею людьми, злочинами у сфері економіки і високих технологій, фальшивомонетництвом, підробкою цінних паперів, незаконним обігом наркотиків і психотропних речовин та ряді інших. В рамках ІНТЕРПОЛ формується база даних, що містить інформацію про осіб, причетних до злочинної діяльності, осіб, зниклих безвісти, а також дані про об'єкти, оголошених у міжнародний розшук [2]. Діяльність ІНТЕРПОЛ спрямована на координацію співпраці поліцейських органів і в тому випадку, якщо між конкретними державами не встановлені дипломатичні відносини.

До структури ІНТЕРПОЛ входять: Генеральна Асамблея, Виконавчий